

**UCHWAŁA NR V/36/2019
RADY GMINY KLESZCZÓW**

z dnia 29 stycznia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na
2019 rok**

Na podstawie: art. 18 ust.2, pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994, poz.1000, poz.1349, poz. 1432) art.1 art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz.2137) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok – stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kleszczów

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Gminy
Kleszczów

Katarzyna Biegała

Załącznik do uchwały Nr V/36/2019

Rady Gminy Kleszczów

z dnia 29 stycznia 2019 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2019 ROK

DZIAŁ I. Wprowadzenie.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy realizowanych na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opracowanego w oparciu o przepisy prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 roku „O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” (Dz. U. z 2018 r., poz.2137)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” (Dz. U. z 2015r poz. 1390)

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Alkohol jest legalnym towarem rynkowym i powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach. Alkohol jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który przez regulacje prawne wpływa na minimalizowanie powstawania szkód.

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych.

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń w Gminie Kleszczów.

W celu przeprowadzenia diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy Kleszczów przeprowadzono **badanie ankietowe**, które objęło pięć wybranych grup mieszkańców: uczniów szkoły podstawowej, uczniów klas gimnazjalnych, uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, dorosłych mieszkańców gminy oraz sprzedawców napojów alkoholowych. Łącznie w badaniu wzięło udział 385 osób.

Celem przeprowadzonych badań była przede wszystkim analiza wybranych problemów społecznych, takich jak:

- problem spożywania alkoholu zarówno przez dorosłych jak i młodzież, dostępność produktów alkoholowych na terenie gminy,
- zjawisko przemocy w rodzinie, postawy i opinie względem tego problemu

Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych działań profilaktycznych na terenie gminy Kleszczów. Na podstawie otrzymanych wyników zostały wyróżnione główne problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców, jak również najważniejsze kwestie, wymagające szczególnej uwagi ze strony władz samorządowych Gminy Kleszczów.

Wyniki badań, przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy wskazują, że jedną z ważniejszych kwestii jest picie alkoholu – 42% uczniów szkoły podstawowej, 82% gimnazjalistów oraz 83% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Warto tutaj podkreślić kolejny już raz, że badana młodzież to w większości osoby nieletnie. Pewnego rodzaju łatwość w sięganiu po alkohol może być związana z tym, że duża część badanej młodzieży, bo 46% ankietowanych uczniów szkoły podstawowej, 56% gimnazjalistów i ¼ uczniów szkoły ponadgimnazjalnej jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów

wysokoprocentowych, podobnego zdania jest także 27% dorosłych mieszkańców gminy i 10% ankietowanych sprzedawców napojów alkoholowych. Wśród uczniów są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się. Powinien być to alarmujący sygnał dla władz lokalnych, który musi skutkować podjęciem działań z zakresu profilaktyki wśród młodzieży.

Część młodych respondentów deklaruje także, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami – takiej odpowiedzi udzieliło 41% uczniów szkoły podstawowej, 14% gimnazjalistów i 20% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, którzy wcześniej deklarowali inicjację alkoholową. Dlatego skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców gminy wręcz musi być jednym z założeń gminnych programów profilaktyki, ponieważ żadne działania profilaktyczne nie przyniosą zamierzonych rezultatów, jeśli podstawowa instytucja profilaktyczna jaką są rodzice będzie dawała przyzwolenie na zachowania ryzykowne wśród młodych ludzi. Niestety otrzymane wyniki mogą świadczyć o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie alkoholu przez młodzież, mimo, że sami ankietowani dorośli właśnie problem picia młodzieży wskazali jako jeden z najważniejszych w społeczności lokalnej.

Grupa rówieśnicza i jej akceptacja jest dla młodego człowieka na tyle ważna, że bardzo często jest on w stanie dla niej podejmować różnego rodzaju zachowania ryzykowne np. picie alkoholu, a o takim zachowaniu wraz z rówieśnikami mówi 23% uczniów szkoły podstawowej, 53% gimnazjalistów połowa uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Trzeba także wziąć pod uwagę powody sięgania po alkohol przez młodzież – duża część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 79% uczniów szkoły podstawowej, 66% gimnazjalistów, a także 58% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej jest takiego zdania. Dlatego ważne, aby w działaniach profilaktycznych uwzględnić także nabywanie umiejętności interpersonalnych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy. Alkohol jest także przez młodych ludzi traktowany jako sposób na dobrą zabawę (54% uczniów szkoły podstawowej, 79% gimnazjalistów i 88% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej), dlatego ważne jest, by wychulić rodziców i innych dorosłych na to, w jaki sposób młodzież spędza czas wolny.

Ankietowani dorośli mieszkańcy gminy Kleszczów picie alkoholu przez młodzież oraz alkoholizm postrzegają jako jedno z najważniejszych problemów społeczności. Warto zwrócić na to uwagę lokalnych władz. Mieszkańcy oczekują także działań mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych (79% wyraziło taką opinię), a jednocześnie 66% dorosłych mieszkańców nie wie jakie działania podejmują lokalne władze, by wyeliminować ten problem. Dostrzegają oni natomiast zmiany w zakresie picia alkoholu i aż 27% ankietowanych twierdzi, że zaobserwowało wzrost picia na przestrzeni ostatnich lat. W działania należy także zaangażować służby np. Policję, gdyż część mieszkańców dostrzega ze strony osób pijących alkohol zagrożenie.

Istotnym problemem, zarówno jeśli chodzi o młodzież, jak i osoby dorosłe jest zjawisko przemocy w rodzinie. Niezwykle ważne jest poruszanie kwestii przemocy z młodymi ludźmi. Aż 39% uczniów zetknęło się ze zjawiskiem przemocy w różnych jej formach, głównie wskazywali oni przemoc psychiczną, ale był też spory odsetek, który wskazywał na przemoc fizyczną. Pytani o powody przemocy w rodzinie mówili w dużej mierze o złej atmosferze w domu (56% uczniów szkoły podstawowej, 53% gimnazjalistów oraz 60% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej) lub naśladowaniu zachowań innych (54% uczniów szkoły podstawowej, 39% gimnazjalistów, a także 48% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Bardzo ważne, by młodzi ludzie mieli wiedzę o tym, co mogą zrobić zarówno w sytuacji, kiedy sami są pokrzywdzeni, jak i wtedy, gdy problem dotyczy ich koleżanek czy kolegów. Żaden sygnał ze strony dziecka o tym, że może dziać mu się krzywda nie może być przez osoby dorosłe zlekceważony, tym bardziej, że to właśnie rodzice (64% uczniów szkoły podstawowej, 40% gimnazjalistów oraz 59% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej) są osobami, do których młodzież zwróciłaby się w przypadku doznawania przemocy.

Dorośli mieszkańcy, a dokładniej 32% dorosłych respondentów zna w swoim otoczeniu osoby doznające przemocy ze strony swoich najbliższych. Wymagająca podkreślenia jest postawa dorosłych mieszkańców gminy wobec zachowań przemocowych. Mieszkańcy w większości co prawda zadeklarowali, że stosowanie kar fizycznych nie jest dobrą metodą wychowawczą – 79% respondentów jest tego zdania, jednak nadal 21% badanej grupy uważa kary fizyczne za dobry sposób na wychowywanie. Dodatkowo 27% dorosłych respondentów traktuje przemoc w rodzinie jako prywatną sprawę, w którą nikt nie powinien się wtrącać. Te wyniki powinny być sygnałem dla osób zajmujących się w gminie profilaktyką, by informować mieszkańców o nowelizacjach prawnych odnośnie przemocy, sposobach reagowania i możliwościach pomocy pokrzywdzonym, instytucjach pomocowych w najbliższym otoczeniu. Być może warto także poruszyć z rodzicami kwestie metod wychowawczych i poszerzyć ich kompetencje w tym zakresie.

Prowadzona na terenie gminy profilaktyka nie może skupiać się tylko na jednym problemie. Ważne, by poruszać zarówno kwestię uzależnień, jak i przemocy, a tym bardziej, że w dużej mierze zjawiska te się ze sobą łączą. Podobnego zdania jest także 69% uczniów szkoły podstawowej, 65% gimnazjalistów, 71% uczniów szkoły

ponadgimnazjalnej oraz 79% dorosłych mieszkańców gminy, którzy uzależnienia (alkohol, narkotyki) wskazali jako przyczynę przemocy w rodzinie.

Otrzymane dane statystyczne stanowią bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczenia specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki spożywania alkoholu czy substancji o niewiadomym składzie ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, w przypadku presji otoczenia.

Adresaci programu

Program adresowany jest głównie:

- 1) dorośli mieszkańcy Gminy Kleszczów,
- 2) dzieci, młodzież,
- 3) kadra pedagogiczna szkół,
- 4) sprzedawcy napojów alkoholowych,
- 5) organizacje pozarządowe,
- 6) osoby uzależnione, pijące ryzykownie i ich rodziny,
- 7) lokalne instytucje współpracujące w szeroko rozumianych obszarach problemowych ujętych w niniejszym programie.

Cele w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:

- 1) rozpatrywanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Kleszczów oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- 2) zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu
- 3) zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy,
- 4) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- 5) kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

2. Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych ,
- 2) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży, dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu,
- 3) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem i przemocą,
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:

1. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb których zaspokajanie motywuje powstrzymanie od picia alkoholu.
2. Działalność wychowawcza i edukacyjna.
3. Ograniczenie dostępności alkoholu.
4. Działania mające na celu leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu.
5. Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu.

Realizacja Programu będzie finansowana z wpływów uzyskanych z opłat za korzystanie ze zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

DZIAŁ II.

Zadania problemowe i sposób ich realizacji.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Sposób realizacji:

- finansowanie działalności grupy wsparcia dla osób dotkniętych chorobą alkoholową;
- finansowanie działalności Poradni Życia Rodzinnego w Kleszczowie w zakresie pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin;
- informowanie osób uzależnionych i ich rodzin o ośrodkach terapeutycznych, placówkach udzielających pomocy i wsparcia, grupach AA;
- pomoc osobom uzależnionym w szybkim podjęciu leczenia (kierowanie, edukacja, wspieranie psychiczne, prawne, praca socjalna);
- wnioskowanie o leczenie przymusowe na podstawie zgromadzonej dokumentacji, wywiadów środowiskowych Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, podań rodzin;
- podnoszenie kompetencji osób prowadzących pracę z osobami uzależnionymi oraz ich rodzinami poprzez udział w szkoleniach, kursach i seminariach;
- dofinansowanie szkoleń członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie rozwiązywania problematyki uzależnień.

Podmioty realizujące:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Sposoby realizacji:

- podejmowanie działań interwencyjnych mobilizujących osoby uzależnione od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego;
- wskazanie osobom z problemem alkoholowym i ich rodzinom możliwości uczestnictwa w spotkaniach terapeutycznych w ramach działających na terenie gminy grupy wsparcia oraz Poradni Życia Rodzinnego;
- kierowanie na badania psychologiczne i psychiatryczne osób, wobec których podjęto działania w kierunku skierowania do Sądu wniosku o zastosowanie przymusowego leczenia;
- stała i skuteczna współpraca z Policją, GOPS, placówkami oświatowymi, przedstawicielami służby zdrowia, kuratorami sądowymi.
- wspieranie działań zgodnych z procedurą „Niebieskiej Karty” poprzez inicjowanie procedury, oraz uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych;

Podmioty realizujące:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 3) Posterunek Policji.
- 4) Szkoły i placówki oświatowe
- 5) Kuratorzy sądowi

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Sposób realizacji:

- wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez szkoły, a skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli;
- Wyposażenie placówek oświatowych, oświatowo wychowawczych w literaturę fachową, książki, broszury, ulotki i czasopisma niezbędne do realizacji programów profilaktycznych z zakresu alkoholizmu, narkomanii i przemocy;
- wspieranie działań profilaktycznych polegające na włączaniu się w organizację lokalnych imprez profilaktycznych o charakterze rozrywkowym, sportowym oraz dla dzieci i młodzieży;
- wspieranie działań w zakresie organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem programów profilaktycznych,
- finansowanie dożywiania dzieci objętych pomocą socjoterapeutyczną

Podmioty realizujące:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 3) Dyrektorzy szkół na terenie gminy;
- 4) Gminny Ośrodek Kultury.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Sposób realizacji:

- współpraca z Sądem Rejonowym w Bełchatowie, Prokuraturą Rejonową w Bełchatowie, Posterunkiem Policji w Kleszczowie w zakresie zmniejszenia udziału osób nietrzeźwych w przypadkach naruszenia prawa i porządku publicznego oraz kierowania osób uzależnionych na leczenie odwykowe;
- wspieranie materialne i organizacyjne podmiotów, organizacji i osób fizycznych zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- wspomaganie grup samopomocowych, organizacji społecznych, sportowych, kościelnych, szkolnych propagujących profilaktykę uzależnień.

Podmioty odpowiedzialne za realizację:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Instytucje i organizacje zajmujące się problematyką alkoholową.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy z dnia 26 października 1982 roku „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, zwanej dalej „Ustawą”

Sposób realizacji

- zbieranie opinii społecznej w zakresie przestrzegania przepisów ustawy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- współpraca z Policją w zakresie działalności kontrolnej w stosunku do przedsiębiorców prowadzących handel napojami alkoholowymi oraz działalności interwencyjnej w stosunku do przedsiębiorców naruszających przepisy ustawy.
- występowanie przed sądem w roli oskarżyciel publiczny w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub osobom nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych,

- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z postanowieniami uchwały Rady Gminy Kleszczów dotyczącej lokalizacji i ilości punktów sprzedaży alkoholu.

Podmiot odpowiedzialny za ich realizację:
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

DZIAŁ III.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za realizację zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / Dz. U. z 2018r. poz. 2137/ przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

2. Ustala się, że wysokość miesięcznego wynagrodzenia przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 400zł brutto.

3. Ustala się, że wysokość miesięcznego wynagrodzenia członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 350 zł brutto.

4. Wynagrodzenie miesięczne będzie wypłacane członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych po zakończeniu każdego miesiąca na podstawie list obecności z posiedzeń Komisji.

5. Kwota wynagrodzenia pomniejszona jest o 10% z tytułu każdej nieobecności na posiedzeniu Komisji.

DZIAŁ IV.

Składanie sprawozdań.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zobowiązana jest do składania sprawozdań ze swojej działalności za rok poprzedni w terminie do 31 stycznia następnego roku.